

Obecní úřad se rozroste o dalšího zaměstnance, vyjde nás na půl milionu korun ročně

Na poslední chvíli vedení obce do rozpočtu na letošní rok zahrnulo částku půl milionu korun na dalšího pracovníka na našem obecním úřadě. Jedná se o pozici investiční referent, jehož náplní bude realizovat plánované investiční akce. Pan starosta s panem místostarostou to zdůvodňovali tím, že není v jejich silách zrealizovat všech deset investičních akcí, které jsou pro letošní rok naplánovány. Tvrdili, že pokud by se podařilo uskutečnit alespoň polovinu z nich, byl by to úspěch. Proto tedy viděli nutnost zaměstnat na plný pracovní úvazek dalšího člověka.

Chtěl bych zmínit, že není pravidlem, aby obec naší velikosti měla hned dva uvolněné funkcionáře, tedy starostu a místostarostu, kteří svůj mandát vykonávají na plný úvazek. V některých obcích, a to i větších než jsou Štěnovice, bývá místostarosta neuvolněný, a přesto to tam zvládají a nemají potřebu přijímat další zaměstnance, což samozřejmě zatíží především obecní pokladnu.

Když už tedy máme uvolněného starostu i místostarostu, čekal bych, že s tím u nás nebude problém. Koneckonců je to jejich práce, od toho tam přece jsou. Ale budiž. Než aby investiční akce, které obec nutně potřebuje, shořely na jejich nevykonnosti, je lepší to řešit. Když nám oznámili po-

třebu přibrat na tuto práci ještě dalšího člověka, já a Pavel Steinbach jsme navrhovali, aby se žádný další zaměstnanec nepřibíral, ale pro tuto náplň byl zřízen investiční výbor. Naše představa byla, že by ho tvořili lidé, které by do něj nominovala sdružení a strany, které ve Štěnovicích kandidovaly v posledních komunálních volbách v roce 2018. Jen připomínám, o přízeň voličů se tehdy ucházelo 77 lidí. A jistojistě by se v každém sdružení našli šikovní jedinci, kteří se do zastupitelstva sice nedostali, ale své přednosti mají. A ty by teď mohli v tomto výboru naplno uplatnit. Další výhoda? Výbor složený z místních obyvatel, u kterých je předpoklad, že

mají k obci hlubší vztah, by nás vyšel na pakatel v porovnání s vytvořením dalšího pracovního místa na plný úvazek. Roční úspora by činila zhruba 400 tisíc korun.

Názor většiny zastupitelstva byl jiný, bylo nám řečeno, že by to stejně nefungovalo. Argumentoval jsem tím, ať dopředu nepohřbívají něco, co ještě nezačalo. Apeloval jsem, abychom tomu dali šanci a minimálně to alespoň vyzkoušeli na rok, na dva a teprve potom se vše vyhodnotilo a soudilo.... Nepochodil jsem. Investiční výbor byl zamítnut a schválen investiční referent za půl milionu korun ročně. Nastupuje začátkem března.

David Laštovka

Starosta, místostarosta, zastupitelé si ve Štěnovicích finančně polepší

S novým rokem došlo k navýšení odměňování uvolněných i neuvolněných zastupitelů, což bylo většinou zastupitelstva obce Štěnovice na únorovém veřejném zasedání odsouhlaseno. Přinášíme vám aktuální přehled, kolik měsíčně ve Štěnovicích berou naši veřejní činitelé. (red)

Starosta - 60 187 Kč

Místostarosta - 52 964 Kč

Předsedové výborů - 3611 Kč

Členové výborů - 3010 Kč

Ostatní členové zastupitelstva - 1805 Kč

Co jsme stihli za necelý rok? Výlety, přednášky, sborníky

Nejen vydávání tiskoviny ŠTĚNOVICKÝ ZPRAVODAJ je činností spolku Osvěta Štěnovice. To, co jsme slíbili, také plníme. Od května loňského roku, kdy byl založen, jsme

pro občany připravili zajímavé akce, jejichž stručnou rekapitulaci vám v tomto čísle přinášíme. Zároveň si dovolujeme otisknout příspěvek od paní Lucie Židkové, která se jedné z nich

zúčastnila. Veškeré akce konáme na vlastní náklady. I bez příspěvku OÚ lze existovat a oslovit smysluplnými kulturními akcemi občany. (red)

Komentovaná prohlídka židovského hřbitova ve Štěnovicích

Měli jsme možnost zúčastnit se komentované prohlídky místního židovského hřbitova. Povídání vedla paní Alena Vlčková, kronikářka obce. Z fotografie je patrné, že o prohlídku byl zájem napříč generacemi.

Hřbitov byl založen v roce 1795. Nejstarší náhrobky se nacházejí ve východní části a jejich stáří je kolem dvou set let. Z východní části hřbitova k západní je patrný běh času. Od hebrejských epitafů, přes německé nápisy k češtině nebo dvojazyčným textům. Všechny náhrobky ale mají jedno společné – tancevu. Tradiční židovskou pohřební formuli složenou z písmen T.N.C.B.H., které jsou zkratkou věty: „Ať je jeho (její) duše přijata do svazku živých.“ Od roku 2016 patří hřbitov mezi kulturní památky České republiky.

Pokud byste chtěli židovský hřbitov navštívit a dozvědět se víc, neváhejte kontaktovat paní Vlčkovou. Tímto si dovoluji poděkovat paní Vlčkové za čas, který nám věnovala, za zajímavé vyprávění a prostor pro dotazy a těším se na příští setkání.

Lucie Židková

My jen doplňujeme: To, že židovský hřbitov ve Štěnovicích patří od roku 2016 mezi kulturní památky, je zásluhou kronikářky obce a členky spolku Osvěta Štěnovice PhDr. Aleny Vlčkové.

Proběhlé akce:

Na Boží hod výlet na Svatou horu

První den po Štědrém dnu jsme uspořádali turistický výlet do města Příbram a navštívili sakrální místo Svatou horu.

Lednový výšlap

Na konci ledna se uskutečnil výlet do oblasti Brdských lesů. Cílem byl vrch Plešivec a Vystrkov. Nálada byla výborná, všichni účastníci, mezi nimiž byly i dámy, pochod bez problémů zvládli. Díky velmi kladným ohlasům budeme v pořádání těchto akcí pokračovat. Více naleznete v rubrice: Pozvánky na kulturní akce.

Štěnovické kamenolomy

Na začátku února jsme v restauraci Modrý klokan pořádali přednášku s promítáním na téma Štěnovické kamenolomy, kterou vedla kronikářka obce Alena Vlčková. Návštěvníci se dozvěděli další zajímavosti z historie naší obce.

Vydali jsme sborník z historie obce

Štěnovická minulost, to je název v pořadí již šestnáctého sborníku, který vydala Osvěta Štěnovice. Těší nás, že je o něj takový zájem.

POZVÁNKY NA DALŠÍ KULTURNÍ AKCE

V sobotu 21.3.2020 pořádá spolek Osvěta Štěnovice výlet na prohlídku zříceniny hradu Homberku s výšlapem do okolí. Účastníci se mohou přihlásit na emailu spolku osveta.stenovice@seznam.cz (přihlášení je nutné z důvodu organizace dopravy).

Ve čtvrtek 23.4.2020 od 17.30 pořádá spolek Osvěta Štěnovice přednášku o potápění ve Středozemním moři (Gozo) a Rudém moři (Egypt) s promítáním amatérských videí z ponorů. Akce se uskuteční v salonku restaurace Modrý klokan. Součástí přednášky bude i ukázka potápěčské výstroje.

Přednáška s promítáním, PhDr. A. Vlčková: Židovské osobnosti a Štěnovice, dne 12.3.2020 v 17.00, Stará synagoga Plzeň.

Přednáška s promítáním, PhDr. A. Vlčková: Historie dvou synagog (Štěnovice, Přeštice), dne 24.3.2020 v 17.00, Komunitní a kulturní centrum Přeštice (náměstí).

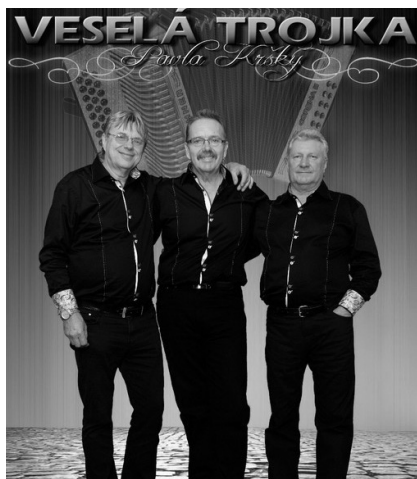
Osvěta Štěnovice zve občany na cestopisnou přednášku doplněnou zajímavým promítáním. Dne 26.3.2020 v 17.30 v salonku restaurace Modrý klokan přiblíží Josef a Ivana Šloufovi své putování po španělské Svatojakubské cestě, tentokrát Baskickem.

pokračování na další straně

Restaurace Modrý klokan pořádá:

Dne 14.3.2020 od 18.00 v salóнку restaurace Modrý klokan vyprávění a promítání z cest s názvem pořadu „ZEMĚ PŮL-NOČNÍHO SLUNCE“. Pět cest na sever Skandinávie, přednáší Zdeněk Indián Vacek.

Dne 4.4.2020 od 18.00 v salóнку restaurace Modrý klokan vyprávění a promítání z cest s názvem pořadu „VOLÁNÍ MATO TIPILA“. Cestování po USA, tentokrát stát Dakota, přednáší Zdeněk Indián Vacek.

VESELÁ TROJKA z TV Šlágr vystoupí v Plzni

Oblíbená kapela VESELÁ TROJKA Pavla Kršky známá z TV Šlágr vystoupí v neděli 15.3.2020 v KD Šeříková v Plzni. Koncert začíná od 16.00 a vstupenky lze zakoupit v síti Tickeportal nebo v Informačním centru města Plzně - Náměstí Republiky 41.

>> *VESELÁ TROJKA vystoupí 15.3. v KD Šeříkova v Plzni.*

Historie štěnovické synagogy

Alena Vlčková, kronikářka obce

Stávala kdysi ve Štěnovicích skoro na návsi. Letos (2020) už tomu bude půlstoletí, co byla zbořena. O likvidaci štěnovické synagogy se zasloužil svým příkazem tehdejší ONV Plzeň-jih. Byly dva roky po srpnové okupaci a začínalo období tzv. normalizace. Štěnovická synagoga v době likvidace v roce 1970 již ve vsi existovala bezmála dvě století. Nelze sice přesně doložit rok jejího vybudování, ale z archivních dokumentů je možno soudit, že lze uvažovat o poslední čtvrtině 18. století. Před postavením vlastní synagogy navštěvovali Židé ze Štěnovic synagogu či modlitebnu v Dolní Lukavici a pravděpodobně tomu tak bylo až do 70. let 18. století. Počet židovských obyvatel vzrůstal a na přelomu 70. a 80. let 18. století už žilo ve Štěnovicích kolem třinácti rodin, jak je patrné z matričních zápisů, a to mohlo být podnětem k postavení vlastní štěnovické synagogy. V roce 1775 žádali štěnovičtí Židé majitele panství Karla, hraběte Michnu, svobodného pána z Waitzenau o pozemek k rozšíření školy a modlitebny.

Modlitebna tedy už před rokem 1775 ve vsi existovala, ale nikoli synagoga. O té je zmínka až v pozdější židovské žádosti z roku 1795 o zakoupení pozemku na zřízení hřbitova a zároveň je připojena prosba,

aby bylo možno rozšířit synagogu. Z této prosby je tedy zřejmé, že synagoga již ve vsi existuje před rokem 1795. Židům bylo vyhověno a kupní smlouva na hřbitovní pozemek a rozšíření synagogy mezi majitelkou štěnovického panství Johannou Michnovou, rozenou hraběnkou z Bubna a zástupcem židovské komunity Abrahamem Levitem byla podepsána 1. srpna 1795. Mohlo by se tedy uvažovat o existenci synagogy již v 80. letech 18. století. Dalším dokladem vztahujícím se k synagoze je zápis o prodeji domu. Jen několik židovských rodin mělo v posledním desetiletí 18. století vlastní dům. Jednou z nich byla i rodina Samuela Schwartzze. Když v rodině Schwartzově zemřel syn Michl, rozhodli se prodat dům a zároveň i „dvě místa v synagoze“, jak je uvedeno v zápisu ze 7. ledna 1808 v Gruntovních knihách velkostatku Štěnovice. Štěnovická synagoga byla stavebně spojena s domem, který byl židovskou školou a zároveň sloužil jako obydlí pro rabína, učitele a kantora (= zpěvák v synagoze). Dům bývalé židovské školy dosud existuje (čp. 107). Synagoga byla postavena v blízkosti Losinského potoka, a to v místech dostatečně vzdálených od katolického kostela a od cesty, kterou se vždy ubírala procesí. Samozřejmě nesměla konkurovat kostelu co

do výšky a výzdoby. Budova byla nevysokou jednopatrovou stavbou. Její půdorys byl přibližně čtvercový a původně jihovýchodní aronová zeď (kněžiště) nebyla vyklenuta do oblouku, ale byla rovná. Dokladem toho je zakreslení synagogy na mapě II. vojenského mapování z roku 1838. Znamená to, že k přístavbě synagogy, v níž aronová zeď již měla oblouk, došlo až asi v 70. letech 19. století. Stavební úpravy, které byly provedeny zřejmě v poslední čtvrtině 19. století, se nesou v duchu tzv. historizujícího slohu a tím je v případě štěnovické synagogy styl novorománský. Byť byla synagoga stavebně spojena s budovou školy, měla samostatný vchod. Z před síně se sestoupilo do synagogálního sálu. Nikoli vstoupilo, ale sestoupilo, symbolicky se tak naplňoval žalm č. 130 (Z hlubin k tobě volám, Hospodine...). Hned vedle přímého vstupu do synagogálního sálu vedlo schodiště do patra synagogy, kde byla ženská galerie, která byla vybudována při severozápadní stěně synagogy. Šest vysokých půlkruhovitě zakončených oken dávalo vnitřnímu prostoru dostatek světla. Aron (kněžiště) tradičně směřoval k východu, i když v případě štěnovické synagogy šlo spíše o jihovýchod. Nad ním se nacházelo malé kulaté okénko (mizrach). Vnitřní zařízení a výzdoba byly velmi skrom-

né, odpovídaly finančním možnostem štěnovické židovské obce. Zaklenutý strop byl naposledy vymalován modře s reliéfními stříbrnými hvězdami. Před aronem stával sedmiramenný svícen (menora). Dvě řady lavic byly umístěny proti aronu, ale snad lze uvažovat o tom, že v počátcích existence synagogy byly lavice podél stěn, jak tomu kdysi bývalo zvykem. V synagoze se scházeli Židé i z dalších míst (Starý Plzenec, Chválenice, Štáhlavy, Nebílovy, Litice, Předenice). Konaly se zde bohoslužby, svatby, obrázky, slavily se všechny svátky. Synagoga byla funkční až do roku 1905. Posledním obřadem byla slavnost udělení jména dceři obchodníka Aloise Hellera ze Štěnovic. Obřad se konal 5. listopadu 1905. Není divu, že byla synagoga po roce 1905 uzavřena, protože podstatná část židovského obyvatelstva se na přelomu 19. a 20. století začala stěhovat z venkova do měst a Štěnovice nebyly výjimkou. V majetku štěnovické židovské obce zůstala synagoga do roku 1931. Poté přešla do majetku plzeňské židovské obce, protože obvod štěnovické židovské obce přešel pod plzeňskou správu. Ve vsi žilo ve 30. letech již jen deset židovských obyvatel. Synagoga byla sice uzavřena, ale zůstala židovským majetkem a samozřejmě se vůbec nevažovalo o její likvidaci. Jiná situace nastala kolem synagogy za protektorátu. Začaly platit tzv. norimberské zákony a dalo se předpokládat, že synagoga bude zničena. Leč nestalo se tak. Zohavilo ji jen jedno velké písmeno „V“. Nějaký štěnovický obdivovatel fašismu spěchal oznámit, že fašismus zvítězil. Vzhledem k tomu, že ve vsi byl na začátku 40. let nedostatek bytů, obrátil se obecní úřad na plzeňskou židovskou obec s žádostí o koupi synagogy a přilehlého domu bývalé školy, aby byly obě budovy upraveny pro bydlení. Obecnímu úřadu bylo vyhověno, a tak se synagoga a bývalá židovská škola staly v roce

1941 obecním majetkem. Nakonec ale obě budovy na byty stejně přestavěny nebyly. Po válce, v roce 1948, prodal tehdy už MNV synagogu a přilehlý dům čp. 107 novým majitelům. Ti upravili dům na bydlení a synagoga sloužila jako skladiště a kůlna. Jen z vnějšku ještě připomínala církevní stavbu. Pro štěnovické občany to ale stále byl „židovský kostel“. To, čeho byla synagoga ušetřena za války, bylo dokonáno v 70. letech minulého století. Normalizační vedení státu nezapřelo svůj antisemitismus a programově začalo likvidovat vše, co by připomínalo dlouhá staletí existence Židů na našem území. Sice toho po válce již mnoho nezbylo, ale i to málo, co zůstalo, bylo nutno totálně zlikvidovat. Barbarsky se likvidovaly hřbitovy, synagogy, rabínské domy. Došlo i na štěnovickou synagogu. V březnu roku 1970 vydal ONV Plzeň jih příkaz, v němž stálo: „...nařizuje se zboření židovské synagogy ve Štěnovicích při čp. 107...“ Dále se uvádělo, že: „...s bouracími pracemi nutno započítí ihned a dokončítí je do 31.5.1970. Likvidace synagogy se ovšem protáhla na dva roky. Z jedinečné štěnovické

synagogy zbylo jen pár starých fotografií, blednoucí vzpomínky pamětníků a několik cenných synagogálních předmětů v depozitářích Židovského muzea v Praze. Co nestihl zničit fašismus, úspěšně zlikvidoval komunismus. Ale přesto štěnovická synagoga neupadla v zapomnění. V letech 2018 – 2019 byla v Guttmannově galerii při Židovském muzeu v Praze úspěšná výstava Labyrintem normalizace. Židovskému muzeu byly zapůjčeny fotografie pořízené při likvidaci štěnovické synagogy. Velká zvětšenina fotografie likvidované štěnovické synagogy byla umístěna na čelní stěně výstavní síně a poutala mimořádnou pozornost všech návštěvníků výstavy. Zájem o štěnovickou synagogu ale nepřestává. Na letošní rok (2020) připravuje ŽM v Praze ve Španělské synagoze dlouhodobou výstavu o židovských památkách. Opět se do Štěnovic obrátilo Židovské muzeum v Praze o souhlas s vystavením fotografií synagogy. Se štěnovickou synagogu tak není zapomenuta ani bohatá a staletí trvající historie štěnovických židovských obyvatel.